

Likabehandlingsplan

Lillåskolan

F-klass-åk 5 samt Fritidshem

2011-2012

Vi ser barn som kompetenta, nyfikna och förväntansfulla individer som tillsammans med andra utforskar och försöker förstå omvärlden. Vår skola präglas av respekt för människors olikheter. Vår skola ska vara trygg för våra elever och fri från diskriminering och annan kränkande behandling.

Skolans vision

Vi ser barn som kompetenta, nyfikna och förväntansfulla individer som tillsammans med andra utforskar och försöker förstå omvärlden. Vår skola präglas av respekt för människors olikheter. Vår skola ska vara trygg för våra elever och fri från diskriminering och annan kränkande behandling.

Skolans ledning och alla som arbetar inom skolan accepterar inga former av diskriminering eller kränkande behandling. I vår verksamhet ska vi aktivt motverka och förebygga att sådana attityder och beteenden uppstår. När skolans personal får vetskap om diskriminering eller kränkande behandling så hanterar vi det utifrån de förhållningssätt och rutiner som beskrivs i denna plan. Planen gäller i lika hög grad kränkningar mellan elever/barn, som mellan vuxen och elev/barn. Syftet med planen ska vara att främja barns och elevers lika rättigheter och motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder. Skolan ska också förebygga och förhindra det som i lagens mening benämns som annan kränkande behandling.

Definitioner och lagens omfattning

Diskriminering innebär avsteg från principen om likabehandling och kan vara både avsiktlig och oavsiktlig, direkt eller indirekt.

Kränkande behandling:

Ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Kränkningar kan vara

- Fysisk (slag och knuffar.)
- Verbal (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosocial (t.ex. bemötande, utfrysning, ryktesspridning, förtal)
- Text- och bildburna (t.ex. klotter, brev, lappar, e-post, sms, mms)

Trakasserier är en behandling som kränker elevers värdighet, och som har koppling till någon av de skyddade diskrimineringsgrunderna, dvs kön, funktionshinder, sexuell läggning, etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning.

Ett barn eller elev som anmält någon ansvarig person för kränkande behandling eller medverkat i en utredning som gäller överträdelser av lagen, får inte utsättas för **repressalier**.

Ansvareg vuxen har skyldighet att **utreda och åtgärda**.

Åsidosätts skyldigheterna enligt denna lag döms huvudmannen till **skadestånd**.

Ansvarsfördelning

Rektor

Det är rektors ansvar enligt lag att:

– se till att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och annan kränkande behandling inte är tillåten på skolan.

- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt annan kränkande behandling.
- se till att årligen upprätta, utvärdera och revidera en likabehandlingsplan i samarbete med personal och elever (om möjligt även vårdnadshavare).
- se till att om skolan får kännedom om att diskriminering eller annan kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas.
- se till att skolpersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld/upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling och de åtgärder som vidtagits.

Lärare och annan skolpersonal

Det är lärares och annan skolpersonals ansvar att:

- följa skolans likabehandlingsplan.
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling.
- se till att åtgärder vidtas då diskriminering eller annan kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- dokumentera misstänkt/anmäld/upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling och de åtgärder som vidtas.
- bevaka att utredda fall av diskriminering och annan kränkande behandling, där den enskilda läraren är berörd, följs upp.

Elever

Det är alla elevers gemensamma ansvar att:

- påtala diskriminering och annan kränkande behandling som förekommer på skolan.
- att inte diskriminera eller kränka någon på skolan.

Personer som elever på vår skola kan prata med:

- föräldrar
- kompisar
- lärare
- rektor
- kurator
  - skolsköterskan
  - skolpsykolog
- övrig personal

Elevers rätt till stöd

Det är den utsatte eleven som avgör om ett beteende eller en handling är oönskad eller kränkande. Eleven har rätt att få stöd och hjälp när han/hon känner sig kränkt. Elevers upplevelser av kränkningar får inte avfärdas. Vem eleven än kontaktar så har han/hon rätt att bli tagen på allvar och få stöd. För att skolan ska kunna göra något måste någon i personalen få vetskap om det inträffade. Åtgärderna ska i möjligaste mån ske i samråd med eleven. Skolpersonal har dock alltid ett vuxenansvar att skydda barn och elever från att fara illa.

Elever

Likabehandlingsplanen diskuteras av klassrådet och utvärderas i Elevrådet.

Vårdnadshavare

På föräldramötet tas likabehandlingsplanen upp vid ett tillfälle under hösten. Under våren får vårdnadshavare möjlighet att lämna åsikter angående planen via enkätundersökningen.

Allmänna åtgärder

Utvärdering av likabehandlingsplanen

Mål

Skolan ska ha en likabehandlingsplan som syftar till att förverkliga skolans vision.

Aktiviteter

- Uppföljning och utvärdering av Likabehandlingsplanen ska redovisas i den årliga kvalitetsredovisningen.

Tidpunkt: Juni.

Ansvar: Arbetslagen samt Rektor

Information

Mål

Alla anställda på skolan, alla elever och vårdnadshavare ska få information om lagen (2008:567) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever och om skolans likabehandlingsplan. De ska också få information om var mer information finns.

Aktiviteter

- Information om likabehandlingsplanen finns med i skolans information på hemsidan .
- Likabehandlingsplanen finns i alla klassrum, på rektorsexpeditionen och i personalrum.
- Klassföreståndarna går igenom Likabehandlingsplanen med sin klass.
- Vid höstterminens start informeras vårdnadshavarna om att likabehandlingsplanen finns tillgänglig på hemsidan och att det går att få den hemskickad vid förfrågan. En ”lightversion” skickas hem till alla.

Tidpunkt: Augusti.

Ansvar: Rektor, Arbetslag, klassföreståndarna

Kartläggning

Mål

Vi ska få kunskap om förekomsten av diskriminering och kränkande behandling för att kunna utforma relevanta åtgärder.

Aktiviteter

- Rektor tar fram en enkät och sammanställer svaren. Klassföreståndarna har ansvar för att eleverna fyller i enkäten. Sammanställningen, som ska vara statistiskt könsuppdelad, ligger sedan till grund för eventuella åtgärder som arbetslagen tar fram.
- På en karta över skolgården och byggnaderna markeras de otrygga platserna. Arbetslagen sammanställer och uppmärksammar eventuella skillnader mellan könen. Sammanställningen ligger sedan till grund för eventuella åtgärder som arbetslagen tar fram.

Tidpunkt: September

Ansvar: Rektor och arbetslagen

- Gruppsamtal om trivsel och kamratrelationer genomförs kontinuerligt, men vid minst ett tillfälle per termin blir eleverna enskilt intervjuade om trivsel och kamratrelationer på skolan. Detta kan ske via trivselenkät i samband med utvecklingssamtalet.

Tidpunkt: En gång per termin.

Ansvar: Klassföreståndaren

- Trygghet och trivsel tas upp på utvecklingssamtalen.

Tidpunkt: En gång per termin.

Ansvar: Klassföreståndaren

Trygghet och trivsel tas upp på hälsosamtalen

Tidpunkt: Vid ordinarie hälsosamtal i åk 1 och åk 4.

Ansvar: Skolsköterskan

- Trakasserier och kränkningar som dokumenteras under läsåret sammanställs och analyseras. Analysen ligger sedan till grund för eventuella åtgärder i nästa års likabehandlingsplan.

Tidpunkt: Juni

Ansvar: Rektor och specialpedagog

- Trygghet och trivsel kommer att vara en stående punkt när fritidshemmet startar sitt fritidsråd. Möte kommer att ske vid två tillfällen/termin.

Tidpunkt: september, november, februari och maj
Ansvarig. Fritidspedagog

Uppsikt/upptäckt

Mål

Om det förekommer diskriminering och kränkande behandling ska vi upptäcka det tidigt.

Aktiviteter

- På varje rast ska det finnas vuxna på skolgården. Ett rastvaktsschema upprättas vid läsårets start. För att vara väl synlig bär rastvakten gul väst.

Tidpunkt: Varje dag hela läsåret.

Ansvar: Rektor och schemalagda rastvakter

- Vi har ett aktivt förhållningssätt som innebär att vi på arbetslagsträffar regelbundet ifrågasätter och reflekterar över de normer och värderingar som skolan förmedlar genom sin organisation och undervisning i anslutning till de samtal vi har om elevvård.

Tidpunkt: kontinuerligt.

Ansvar: Rektor, specialpedagog och arbetslagen

- Vi reflekterar över skolans och den enskilda personalens förhållningssätt till och bemötande av elever. All personal ska också utbildas i förhållningssätt till detta.

Tidpunkt: Kontinuerligt.

Ansvar: Rektor.

- På fritidshemmet försöker personalen att dela upp sig så att det alltid finns personal i barnens närhet.

Tidpunkt: Varje dag

Ansvar: Personalen på fritidshemmet

Specifika åtgärder

Kön

Mål

All verksamhet på vår skola ska genomsyras av ett könsperspektiv för att öka jämställdheten. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av kön. Skolan ska verka för att eleverna utvecklar sina förmågor utan att styras av stereotypa könsrollsmönster.

Aktiviteter

- Arbetslagen arbetar med hur vi på skolan ska få större kunskap inom området.
- Vi tar hjälp av områdets genuspedagog.
- Målet för läsåret är att all personal bör läsa en bok och se en film
- Förslag på litteratur: - Genuspraktikan för lärare
  - Tyst i klassen
  - Är skolan till för Erik eller Karin?
  - Elfte steget.

- Förslag på film: - Vad finns under ytan?
  - En liten film om jämställdhet.
  - Rättens riddare. Finns att beställa på SLI
  - Genusmaskineriet för personal inom fsk.

Tidpunkt: Läsåret 2011-2012.

Ansvar: Rektor och arbetslagen.

Etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning

Mål

På vår skola ska alla elever oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, ha samma rättigheter och möjligheter. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av etnisk eller kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Aktiviteter

- Arbeta med att få vårdnadshavare med utländsk bakgrund mer delaktiga i skolans verksamhet. Det gör vi genom att engagera tolkar och översättare vid behov. Vi bör tänka på att samordna tolkresursen. Skolan ska ha som mål att översätta viktig information till vårdnadshavare samt informera om att det finns tolkhjälp vid samtal och möten på skolan.

Tidpunkt: Kontinuerligt.

Ansvar: Rektor och klassföreståndare.

Funktionshinder

Mål

På vår skola ska alla elever ha samma rättigheter och möjligheter. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av funktionshinder.

Aktiviteter

- Arbeta för att alla elever ska ha lika möjligheter att delta i skolans verksamhet, oavsett funktionshinder. Vid planering av skolans verksamhet ska konsekvenserna för elever med olika funktionshinder beaktas.

Tidpunkt: Vid verksamhetsplanering samt kontinuerligt under läsåret.

Ansvar: Rektor och specialpedagog.

- Under läsåret ska vår skola särskilt arbeta med att kartlägga och åtgärda fysiska hinder för elever ska kunna delta på lika villkor i skolans verksamhet. I samarbete med de som har specialkunskaper ska vi kartlägga av hur vår skola ser ut och fungerar.

Tidpunkt: kontinuerligt.

Ansvar: Rektor och Specialpedagog

- Rutiner och organisation ska i möjligaste mån anpassas efter alla barns behov. På vår skola råder ett tillåtande klimat. Alla är olika.

Tidpunkt: Hela läsåret

Ansvar: All personal på skolan/ fritidshemmet

Sexuell läggning

Mål

Vår skola ska arbeta för ökad förståelse för olika sexuella läggningar. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av sexuell läggning.

Aktiviteter

- Under åk fem inom ramen för undervisningen i SO/NO tas olika sexuella läggningar upp
Vid behov redan i tidigare årskurser.

Ansvar: Undervisande lärare och skolsköterskan.

- Vi arbetar aktivt med språkbruket så att ord förknippade med sexualitet inte används kränkande.

Tidpunkt: Under läsåret.

Ansvar: Ansvariga lärare

Annan kränkande behandling

Mål

Ingen på vår skola ska känna sig utsatt för kränkande behandling.

Alla barn på vår skola bör vara införstådda med FN's barnkonvention.

Aktiviteter

- Inför FN dagen aktualiserar vi FN's barnkonvention.
- På vår skola arbetar vi aktivt för att barn och vuxna ska använda ett vårdat språk.

Tidpunkt: Kontinuerligt.

Ansvar: Klassföreståndarna ansvarar för att informera om barnkonventionen, för övrigt har alla ett ansvar.

Rutiner för utredning och dokumentation

Det är den utsatte eleven som avgör om beteendet eller handlingen är oönskad eller kränkande. Om sexuella trakasserier eller trakasserier på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller annan kränkande behandling, upptäcks eller anmäls ska likabehandlingsplanens rutiner och ansvarsfördelning tillämpas.

Tidpunkt: Omgående, inom samma dag – inga tidshinder accepteras

Ansvar: Skolpersonal som får kännedom om trakasserier

Utredning

Vid kännedom om att kränkning har eller kan ha inträffat ska uppgifterna utredas skyndsamt. Utredningen ska alltid ske med all möjlig hänsyn till den utsatte och övriga inblandade. Utredningen bör allsidigt belysa vad som inträffat och omfatta både den som blivit utsatt och den/de som utövat kränkningen.

Vårdnadshavare till elever som är inblandade (både den kränkte och de som kränkt) ska informeras vid behov. Rutiner finns för hur kommunikationen ska ske mellan rektor, personal, elever och vårdnadshavare när kränkningar misstänks, upptäcks eller anmäls.

Om personal misstänks för kränkning av en elev ska rektor ansvara för utredningen.

Vid varje enskilt fall bör en bedömning göras av hur allvarlig kränkningen är, om anmälan till socialtjänsten eller polis ska göras och om skolan behöver ta hjälp av andra instanser som t ex psykolog. Vid allvarliga kränkningar bör utredningen resultera i ett individuellt åtgärdsprogram som beskriver nuvarande situation, målsituation och vilka åtgärder som behöver vidtas för att nå målet.

Åtgärder

Skolan ska ha tydliga rutiner för hur skolan ska agera och vilka som ska agera när kränkningar inträffat.

Åtgärderna ska grunda sig på utredningen av vad som skett i det enskilda fallet och bör som regel riktas till såväl den elev som blivit utsatt som till den/de som utövat kränkningen.

Åtgärderna bör syfta till att avhjälpa akuta situationer liksom att finna mer långsiktiga lösningar. Skolan ska också överväga om åtgärder även behöver vidtas i syfte att förändra förhållanden på grupp- och skolnivå utifrån de enskilda fallen.

Om skolan inte själv har den nödvändiga kompetensen för att klara upp en situation ska hjälp tas utifrån.

På vår skola vidtar vi nedanstående åtgärder när misstanke om kränkning uppstått.

Vi utreder och åtgärdar:

1. Genom samtal med berörda i nära anslutning till händelsen. (rastvakt eller klassföreståndare)
2. Vi värderar och bedömer om samtalet räcker, om så inte är fallet inleder vi en dokumentation och kontaktar hemmet. (klassföreståndare eller rastvakt)
3. Vi gör en uppföljning efter ca tre dagar för att se om det fungerar. (klassföreståndaren)
4. Vid behov går vi vidare till elevhälsoteamet.

För varje ärende som vi möter bör vi reflektera över vad vi lärt oss. Om vi kan arbeta förebyggande, om vi kan skapa nya rutiner eller om vi på annat sätt kan förbättra vår miljö. Rektor har det yttersta ansvaret för utredning, samtal, åtgärder och dokumentation.

Uppföljning och utvärdering

Det är viktigt att skolan har rutiner för hur varje enskilt fall ska följas upp. Det är viktigt att alla inblandade får komma till tals i uppföljningen. Därför rekommenderas att uppföljningen inleds med ett samtal med den som varit utsatt. Uppföljningen bör innehålla en utvärdering av utredningen, åtgärderna och dokumentationen samt göras inom rimlig tid. Vad gjorde skolan bra, vad kunde göras bättre och nådde skolan målet med de vidtagna åtgärderna.

Dokumentation

Skolan ska ha rutiner för hur utredning av kränkningar ska dokumenteras. Dessa rutiner ska följa Hofors kommuns övriga rutiner för dokumentation. Varje misstanke om kränkning ska utredas. Varje åtgärd mot kränkningar ska dokumenteras. Uppföljningen av varje fall ska dokumenteras.

På vår skola dokumenterar vi utredning, åtgärder och uppföljning enligt nedan.

1. **Händelse samt åtgärd (viktigt att alla dokumenterar händelser i därför avsedd pärm)**
2. **Uppföljning**
3. **Vi lyfter ärendet till elevhälsoteam**
4. **Åtgärd och uppföljning**

All dokumentation på Lillåskolan förvaras inlåst.